

that the development of the public sphere has important implications for transparency as a principle of public authorities, the practical realization of which took several centuries.

Keywords: *public sphere, the government as information Institute, information transparency, information society, democracy.*

УДК 328.126 (477).001895

Баскакова Юлія Віталіївна,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри парламентаризму
та політичного менеджменту
Національної академії державного управління
при Президентові України

ПРАВОВИЙ СТАТУС АПАРАТУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФРАКЦІЙНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО ОРГАНУ ВЛАДИ

У статті розглядаються питання правового статусу Апарату Верховної Ради України в умовах забезпечення фракційної стабільності законодавчого органу влади. Функціонування української держави на сучасному етапі неможливо без існування вищого законодавчого органу, що відіграє істотну роль у житті держави, у формуванні та здійсненні внутрішньої та зовнішньої політики. Склад парламенту повинен відображати соціальну структуру суспільства. Якісне представництво повинно мати свій вираз у соціальному, партійному, національному, територіальному, професіональному, тендерному, парламентському представництві.

Ключові слова: *законодавчий орган влади, парламентаризм, інститут парламенту, парламентські комітети, парламентар, консультативно-дорадча структура Верховної Ради України.*

Законодавча влада здійснюється загальнонаціональним колегіальним представницьким органом, який у різних країнах світу може мати свою назву: конгрес, національні збори, народні збори, меджліс та ін. Парламент - це вищий загальнонаціональний представницький колегіальний виборний орган держави. Термін «парламентаризм» як категорія суспільно-політичної думки з'явився ще в XIV столітті і згодом набув визнання в різних політичних колах Європи. Він, зокрема, використовувався в працях К. Каутського, в яких досліджувалася історія представницьких органів, починаючи з «періоду варварства», та для обґрунтування засад теорії народного представництва через відповідні державні органи [1]. Теза про визначальну роль народної демократії як вирішального чинника формування парламентаризму – суттєвого елемента політичної системи суспільства – є однією з провідних у дослідженні історії й теорії держави і права. Наразі прогресивний розвиток держави є неможливим без таких фундаментальних доктрин, як права та свободи людини, громадянське суспільство, правова держава, розподіл влади. До таких важливих доктрин також відноситься й парламентаризм. Система будь-якої сучасної демократичної держави не може існувати без інститутів парламенту, омбудсмена, органів місцевого самоврядування, конституційного суду, судів загальної юрисдикції, виборів, референдумів і т. п.

Явище парламентаризму притаманне будь-якій країні з більш-менш розвиненою демократією. Неможливо собі уявити жоден демократичний устрій без існування й

повноцінної діяльності в державі парламенту. За своєю суттю парламентаризм пов'язаний із суспільно-політичним розвитком і вдосконалюється одночасно з цим розвитком.

Парламентаризм як політична категорія дуже складне, багатомірне явище. При визначенні парламентаризму як предмету дослідження виникає ряд проблем методологічного характеру. Незважаючи на те, що останнім часом політологи часто використовують поняття «парламентаризм», проте, у відношенні його змістовної характеристики залишається багато проблемних питань. Періодично, коли ускладнюється політична ситуація в державі та суспільстві, проблема створення або реформування реальної представницької установи стає одним з ключових моментів в реформуванні державного механізму. Саме парламент втілює в собі той форум громадської думки, на якому може бути прийнято консенсусне рішення, що влаштовує всі сторони конкурентного політичного процесу. Завдяки такому представницькому характеру ідея парламентаризму знаходить свою підтримку серед населення.

На сьогодні актуальною постає проблема взаємин між інститутами виконавчої та законодавчої влади і це має важливе значення, оскільки, з одного боку, співвідношення повноважень виконавчої та законодавчої влади є однією з основних характеристик будь-якого політичного режиму. Важливо враховувати, що багато чого залежить і від особистих політичних амбіцій і уявлень урядових діячів і законодавців, а також і те, що інколи конфлікти між виконавчою та законодавчою владою породжуються об'єктивною складністю суспільних проблем, з якими зіштовхується сучасна державна політика та політичний процес. Функціонування конституційної моделі співвідношення інституту президента та виконавчої влади значною мірою окремо, розрізняються як по способах формування, так і по сукупності здійснюваних ними політичних функціях. Світова політична практика свідчить про різноманіття форм функціонування інституту президентства, тому аналіз переваг парламентських і президентських республік відіграє важливе значення для розуміння політичних процесів.

Формування стабільної системи стримувань та противаг, в рамках якої визначаються взаємини між інститутами виконавчої та законодавчої влади, залежить не стільки від конституційних положень, скільки від ступеня консолідації політичної еліти, її можливостей оптимізувати та розвивати як формальні конституційні норми, так і процедурні аспекти відносин в системі влади.

Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову відповідно до ст. 6 Конституції України. В основному законі ст.75 визначено, що єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент – Верховна Рада України. Оскільки носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в державі є народ, а народ може здійснювати владу безпосередньо і через органи державної влади, діяльність парламенту є формою опосередкованого управління народом державою [2]. Вона, окрім законотворчих, має значні повноваження у сфері державного будівництва та призначення на ключові посади в державі. Відповідно до ст. 85 Конституції України визначені повноваження Верховної Ради України.

Верховна Рада як інститут законодавчої та представницької влади за роки незалежності пройшла значний еволюційний шлях: від фактичного домінування в системі влади до її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Проте з ряду причин, економічних – складність, повільність і суперечливість реформ; соціальних – масове зубожіння населення; політичних – відсутність впливових партій, здатних взяти відповідальність за стан справ у країні; інституційно-правових – незавершеність судово-правової та адміністративної реформ тощо, парламент нерідко змушений виступати не стільки як орган законодавчої влади, скільки як політичний інститут, який концентрує в собі різноспрямовані, а часом й антагоністичні суспільні інтереси, що назовні виступають у вигляді протиріччя самого парламенту.

Аналіз наукової літератури свідчить, що проблеми становлення парламентаризму, суб'єктів парламентської діяльності та забезпечення механізмів фракційної стабільності парламенту досліджувалися вченими. Серед них варто виділити – С. Р. Борінштейн, О. О. Долженков, В. П. Заблоцький, А. І. Кіссе, А. І. Кавалеров, М. І. Милова, Г. Руджеро, О. С. Токовенко, Г. П. Щабельний та ін.

В розвиток теорії парламентаризму зробили ґрунтовний внесок і російські вчені – І. Аліпулатова, Д. Єжов, А. Керімов, М. Хайбулін та інші, які досліджували різні аспекти даного представницького інституту. Крім того, було проаналізовано вже класичні праці таких видатних вчених як Г. Алмонда, Д. Дарендорфа, М. Вебера, А. Лейпхарта, Дж. Сарторі та інші вчених.

Конституційно-правовою основою становлення парламентаризму, забезпечення діяльності суб'єктів парламентської діяльності та державного управління є наступні нормативно-правові джерела: Конституція України 28.06.1996 № 254к/96-ВР [2], закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 року № 1861-VI [3], закон України «Про комітети Верховної Ради України» від 04.04.1995 № 116/95-ВР [4], закон України «Про статус народного депутата України» від 17 листопада 1992 року N 2790-XII [5], закон України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 № 2365-III [6], закон України «Про вибори народних депутатів України» від 17.11.2011 року № 4061-VI [7], Положення про Апарат Верховної Ради України, затверджене Розпорядженням Голови Верховної Ради України від 25 серпня 2011 р. № 769[8].

Серед невирішених частин загальної проблеми все ще залишається потреба в дослідженні правового статусу Апарату Верховної Ради України в умовах забезпечення фракційної стабільності законодавчого органу влади.

Метою статті є дослідження правового статусу Апарату Верховної Ради України в умовах забезпечення фракційної стабільності законодавчого органу влади.

Відповідно до ст. 85 Конституції України визначені повноваження Верховної Ради України. Вона, окрім законотворчих, має значні повноваження у сфері державного будівництва та призначення на ключові посади в державі. Згідно зі ст. 1 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 № 1861-VI порядок роботи Верховної Ради України, її органів та посадових осіб, засади формування, організації діяльності та припинення діяльності депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді встановлюються Конституцією України, Регламентом Верховної Ради України та законами України», «Про статус народного депутата України», про тимчасові слідчі комісії, спеціальну тимчасову слідчу комісію і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України. Регламент встановлює порядок підготовки і проведення сесій Верховної Ради, її засідань, формування державних органів, визначає законодавчу процедуру, та інші питання, віднесені до її повноважень, та порядок здійснення контрольних функцій Верховної Ради.

Склад парламенту повинен відображати соціальну структуру суспільства. Згідно з Положенням про Апарат Верховної Ради України, затвердженого Розпорядженням Голови Верховної Ради України від 25.08.2011р. № 769 апарат Верховної Ради України є органом, який здійснює правове, наукове, організаційне, документальне, інформаційне, кадрове, фінансово-господарське, матеріально-технічне, соціально-побутове та інше забезпечення діяльності Верховної Ради України, народних депутатів України [8].

Апарат у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, постановами Верховної Ради України, розпорядженнями Голови Верховної Ради України та Керівника Апарату, іншими нормативно-правовими актами.

До складу Апарату входять його структурні підрозділи: головні управління, управління, відділи, секретаріати Голови Верховної Ради України та його заступників, секретаріати комітетів Верховної Ради України, Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації, секретаріати депутатських фракцій (депутатських груп), інші структурні підрозділи.

У сфері правового і наукового забезпечення на Апарат покладаються такі завдання: підготовка матеріалів, пов'язаних з розробкою законопроектів і законодавчих пропозицій; розробка або участь у розробці за дорученням керівництва Верховної Ради України проектів законодавчих актів, актів комітетів і комісій Верховної Ради України; експертиза законопроектів, що подаються до Верховної Ради України суб'єктами права законодавчої ініціативи, організація наукової експертизи в наукових установах; експертиза актів законодавства щодо їх відповідності Конституції України і законам України; участь у доопрацюванні проектів законодавчих актів після першого, другого і наступних читань; візування законопроектів, що подаються на розгляд Верховної Ради України у другому та наступних читаннях; надання наукової та правової допомоги комітетам і комісіям Верховної Ради України в підготовці законопроектів, консультування народних депутатів України з цих питань; організація систематизованого обліку законодавства; підготовка відповідних довідкових та науково-аналітичних матеріалів з питань, що розглядаються Верховною Радою України; здійснення аналізу практики застосування законодавства з метою його вдосконалення та сприяння реалізації функції парламентського контролю Верховною Радою України та її органами; розробка на основі аналізу і практики застосування законодавства України прогнозів розвитку його відповідних галузей; забезпечення представництва Верховної Ради України в Конституційному Суді України та інших судових органах при розгляді справ; підготовка наукових висновків щодо законопроектів з питань європейської інтеграції та міжнародних відносин; встановлення та розвиток зв'язків з відповідними службами парламентів зарубіжних країн з питань парламентського права, розвитку і вдосконалення законодавства, законопроектної роботи, обміну досвідом; підготовка узагальнюючих матеріалів і пропозицій для Верховної Ради України щодо вдосконалення роботи Апарату; здійснення експертизи пропозицій Президента України щодо прийнятих Верховною Радою України законів; підготовка за дорученням керівництва Верховної Ради України висновків з окремих правових питань.

Згідно Розділу III. п. 8 вищезазначеного Положення на Апарат покладаються такі завдання у сфері організаційного забезпечення: організаційне забезпечення реалізації Верховною Радою України своїх конституційних повноважень; реєстрація законопроектів, поданих на розгляд Верховної Ради України суб'єктами права законодавчої ініціативи, ведення бази даних та контроль за їх проходженням у комітетах Верховної Ради України і Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації; підготовка за пропозиціями суб'єктів права законодавчої ініціативи та комітетів Верховної Ради України і Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації проектів перспективних і поточних планів законопроектної роботи Верховної Ради України, проектів порядку денного сесії та розкладу пленарних засідань сесії Верховної Ради України, аналітичних матеріалів про стан їх реалізації; забезпечення діяльності комітетів Верховної Ради України і Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації та надання їм організаційно-інформаційної і консультативно-методичної допомоги в процесі розробки та опрацювання поданих на розгляд законопроектів, оформленні прийнятих Верховною Радою України актів, а також забезпечення взаємодії комітетів Верховної Ради України в процесі законотворення; організаційно-методичне забезпечення роботи зареєстрованих у Верховній Раді України депутатських фракцій (депутатських-груп); сприяння налагодженню взаємодії з питань законопроектної роботи комітетів Верховної Ради України, депутатських фракцій (депутатських груп) з Адміністрацією Президента України, Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Національним банком України, міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, науковими і громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування; надання консультативної та організаційної допомоги народним депутатам України, комітетам Верховної Ради України і Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації у виконанні планів законопроектної роботи, доопрацюванні

законопроектів; методичне і організаційне забезпечення підготовки та проведення пленарних засідань Верховної Ради України, засідань комітетів Верховної Ради України і Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації; забезпечення народних депутатів України законопроектами та інформаційними матеріалами з питань, що вносяться на розгляд Верховної Ради України; облік та узагальнення пропозицій і зауважень, висловлених при обговоренні законопроектів та інших питань на засіданнях Верховної Ради України, а також пропозицій і зауважень, що надходять до проектів актів, опублікованих для всенародного обговорення; забезпечення спільно з відповідними комітетами, депутатськими фракціями підготовки «години запитань до Уряду» та парламентських слухань у Верховній Раді України; організація системи навчання і стажування народних депутатів України, забезпечення взаємодії депутатських фракцій з комітетами у цих питаннях; здійснення взаємодії з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування у підготовці питань, що вносяться на розгляд Верховної Ради України, її комітетів і Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації; надання організаційно-методичної допомоги місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування у здійсненні заходів щодо підготовки та проведення виборів народних депутатів України і виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, референдумів; підготовка та узагальнення інформації про хід виборчих кампаній, підсумки виборів та місцевих референдумів; підготовка матеріалів, пов'язаних з вирішенням питань адміністративно-територіального устрою України, ведення автоматизованої системи «Адміністративно-територіальний устрій України»; організація обліку даних про кількість і склад територіальних громад та органів місцевого самоврядування, надання їм методичної допомоги; підготовка відповідних аналітичних матеріалів про стан виконання доручень, що містяться в актах Верховної Ради України та її органів; організація контролю за додержанням термінів розгляду запитів народних депутатів України та виконання доручень, що містяться в актах Верховної Ради України, а також даних на її засіданнях комітетам Верховної Ради України і Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації, Кабінету Міністрів України, міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади; організаційне забезпечення проведення у Верховній Раді України нарад, зустрічей та інших заходів; організація прийому громадян, розгляд їх пропозицій, заяв і скарг, що надходять до Верховної Ради України та її органів, вивчення і узагальнення питань, які порушуються громадянами у зверненнях, внесення пропозицій щодо їх вирішення; організаційне забезпечення виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації»; організаційне забезпечення планування та проведення мобілізаційної підготовки у Верховній Раді України на особливий період та на випадок стихійного лиха, аварій та катастроф у мирний час; організація та здійснення роботи з кадрового обслуговування народних депутатів України, їх помічників-консультантів, працівників Апарату, забезпечення виконання положень Закону України «Про державну службу»; підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів з кадрових питань.

Відповідно до положення про Апарат Верховної Ради України на нього покладаються такі завдання у сфері документального забезпечення: документальне обслуговування Верховної Ради України, її комітетів і комісій, депутатських фракцій (депутатських груп); оформлення законодавчих актів, прийнятих Верховною Радою України, передача їх на підпис Голові Верховної Ради України та Президенту України, розсилка в установленому порядку підписаних актів Верховної Ради України; забезпечення опублікування зазначених актів Верховної Ради України та інших офіційних матеріалів та надання інформації щодо проходження підписаних законодавчих актів Управлінню комп'ютеризованих систем Апарату, занесення цієї інформації на веб-сайт Верховної Ради України; складання протоколів засідань Верховної Ради України та засідань Погоджувальної ради депутатських фракцій (депутатських груп); забезпечення організаційно-технічної підготовки засідань Погоджувальної ради депутатських фракцій (депутатських груп) та стенографування

пленарних засідань Верховної Ради України, засідань Погоджувальної ради депутатських фракцій (депутатських груп), а також за дорученням керівництва Апарату нарад, прес-конференцій та інших заходів; оформлення в установленому порядку та забезпечення своєчасного проходження документів в Апараті; приймання і експедиційна обробка документів, аналіз, опрацювання та доставка службової кореспонденції адресатам; впровадження наукової організації роботи з документами в Апараті; друкування і тиражування матеріалів та документів, пов'язаних з діяльністю Верховної Ради України; організація підготовки до видання документів Верховної Ради України; підготовка стенографічних матеріалів засідань Верховної Ради України; організація ведення діловодства в Апараті, облік, зберігання та забезпечення користування документами Верховної Ради України, її органів; комплектування архіву, підготовка документів та архівних справ для передачі їх у встановленому порядку на постійне зберігання.

Згідно з п.10 розділом V на Апарат покладаються такі завдання у сфері інформаційного та комп'ютерно-технологічного забезпечення: Верховної Ради України, її комітетів, Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації та народних депутатів України відповідною внутрішньою і міжнародною інформацією з правових, політичних, економічних, соціальних, інших питань на основі сучасних методів і засобів обробки даних комп'ютерних мереж і телекомунікацій; інформування та підтримання в належному стані інтегрованого банку даних, що забезпечує законопроектну та правозастосовну діяльність, розробку проектів рішень з проблемних питань, пов'язаних із законодавчою діяльністю Верховної Ради України; організація, створення і забезпечення функціонування комп'ютеризованої інформаційної системи колективного користування, що охоплює законотворчий процес; інформаційно-технологічне забезпечення ведення пленарних засідань Верховної Ради України; методичне і технологічне супроводження комп'ютеризованої обробки законопроектів на всіх стадіях їх проходження у комітетах Верховної Ради України; ведення баз даних процесу законотворення; формування баз даних актів Верховної Ради України, забезпечення доступу користувачів до баз даних законодавчих актів зарубіжних країн; організація і проведення науково-дослідних та конструкторських робіт із створення проблемно-орієнтованих комплексів і робочих місць у залі засідань Верховної Ради України, комітетах та Апараті, удосконалення системи правової інформації, участь у реалізації завдань правової інформатизації України; організація і здійснення інформаційно-бібліотечного забезпечення діяльності Верховної Ради України.

Також на Апарат Верховної Ради покладаються і функції у сфері фінансового, господарського, матеріально-технічного та соціально-побутового забезпечення та інші функції.

Згідно з п.13. розділу VIII вищезазначеного Положення керівник Апарату призначається на посаду і звільняється з посади Верховною Радою України за поданням Голови Верховної Ради України.

Керівник Апарату: забезпечує роботу Апарату з виконання завдань, що належать до сфери діяльності Верховної Ради України; здійснює загальне керівництво і координацію роботи структурних підрозділів Апарату, відповідає за виконання покладених на Апарат завдань; організує технічну підготовку сесій Верховної Ради України, нарад у Голови Верховної Ради України; забезпечує подання на підпис Голові Верховної Ради України актів, прийнятих Верховною Радою України; забезпечує роботу структурних підрозділів Апарату; затверджує в межах наданих повноважень нормативні документи, що регламентують діяльність Апарату, його працівників, відповідає за виконання покладених на Апарат завдань; готує для затвердження Головою Верховної Ради України Положення про Апарат Верховної Ради України, подає Голові Верховної Ради України на затвердження положення про структурні підрозділи Апарату Верховної Ради України; вносить Голові Верховної Ради України пропозиції щодо призначення відповідних посадових осіб Апарату згідно з Порядком добору, прийняття на роботу, переведення на іншу посаду, застосування

дисциплінарних стягнень та звільнення з роботи в Апараті Верховної Ради України, щодо вжиття до них заходів заохочення та накладення стягнень; вносить Голові Верховної Ради України пропозиції щодо структури та граничної чисельності Апарату, штатного розпису і чисельного складу структурних підрозділів Апарату; здійснює загальну політику щодо добору і розстановки кадрів в Апараті, формування кадрового резерву, організації навчання та підвищення кваліфікації працівників Апарату; організує дотримання вимог охорони державної таємниці та ведення мобілізаційної роботи в Апараті; видає розпорядження; представляє Апарат у відносинах з державними органами, підприємствами, установами, організаціями, об'єднаннями громадян, зарубіжними установами та організаціями [8].

Впровадження нових засад адміністративної реформи та формування нових механізмів функціонування системи демократичного політичного управління, в тому числі – фракційної стабільності законодавчого органу влади в Україні потребують з'ясування сукупності принципів такого управління та нормативно-правових джерел, що регламентують це політичне явище. Стабільна та ефективна робота парламенту України визначається правовими нормами Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 року № 1861-VI [3]. На думку Е. Рахімкулова, який виокремлює такі важливі функції регламенту: формально-юридичну, забезпечує безперебійний процес роботи парламенту; допоміжну – дає змогу парламентаріям ефективно виконувати свою роботу через спрямування конфліктних проявів у певні визначені рамки; узаконюючу – забезпечує процедурні рамки для прийняття положень, які надають цій інституції легітимності [9]. Якісне представництво повинно мати свій вираз у соціальному, партійному, національному, територіальному, професіональному, тендерному, парламентському представництві.

Література:

1. Шаповал В. М. Парламентаризм і законодавчий процес в Україні: навч. посіб. / В.М. Шаповал, В. І. Борденюк, Г. С. Журавльова. — К., 2000. — 216 с.
2. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
3. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10.02.2010 № 1861-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
4. Закон України «Про комітети Верховної Ради України» від 04.04.1995 № 116/95-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
5. Закон України «Про статус народного депутата України» від 17.11.1992 № 2790-XII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
6. Закон України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 № 2365-III. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
7. Закон України «Про вибори народних депутатів України» від 17.11.2011 № 4061-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
8. Положення про Апарат Верховної Ради України, затвердженого Розпорядженням від 25.08.2011 № 769. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
9. Рахімкулов Е. Регламент парламенту: механізми його тлумачення / Е. Рахімкулов // Вісник сприяння парламенту України. – ПСП. – № 64 а. – С. 14.

Баскакова Ю. В. Правовий статус апарата Верховної Ради України в умовах забезпечення фракційної стабільності законодавчого органу влади

В статті розглядаються питання правового статусу Апарата Верховного Союзу України в умовах забезпечення фракційної стабільності законодавчого органу влади. Функціонування українського державства на сучасному етапі неможливо без існування вищого законодавчого органу, який виконує важливу роль в житті держави, в формуванні і здійсненні внутрішньої і зовнішньої політики. Структура парламенту повинна відображати соціальну структуру

общества. Качественное представительство должно проявляться в социальном, партийном, национальном, территориальном, профессиональном, тендерном парламентском представительстве.

Ключевые слова: законодательный орган власти, парламентаризм, институт парламента, парламентские комитеты, парламентарий, консультативно – совещательная структура Верховной Рады Украины.

Baskakova Y. The legal status of the staff of the Verkhovna Rada of Ukraine in the conditions to ensure a fractional stability of the legislature

The article deals with the legal status of the staff of the Supreme Council of Ukraine in conditions of fractional stability of the legislative authority. Functioning of the Ukrainian state at the present stage it is impossible without the existence of the supreme legislative body, which takes a significant role in public life, in the formation and implementation of domestic and foreign policy. The composition of the parliaments should reflect the social structure of society. Qualitative representation manifested in social, party, national, territorial, professional, tender parliamentary representation.

Keywords: legislative authority, parliamentary system, the institution of Parliament, parliamentary committees, parliamentarians, consultative and advisory structure of the Verkhovna Rada of Ukraine

УДК 355.02

Турченко Юлія Вікторівна,
науковий співробітник відділу наукових досліджень
військово-технічних розробок науково-дослідного центру
Військового інституту Київського національного університету
імені Т. Г. Шевченка

ПОЛІТИКА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІДКРИТОСТІ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ

У статті аналізується взаємозв'язок державної влади, громадськості та Збройних Сил України в умовах інформаційної відкритості, звертається увага на сучасні тенденції глобалізації, інформатизації та демократизації суспільства, що вимагають від ЗСУ відповідати загальному, демократичному курсу країни, який передбачає відкритість та взаємодію з громадськістю.

Ключові слова: інформаційна політика, інформаційна відкритість, політика інформаційної відкритості, демократія, глобалізація, Збройні Сили України.

Політика інформаційної відкритості є пріоритетним напрямком розвитку держави, оскільки вона забезпечує громадськості реальну свободу слова й громадянський контроль над її діяльністю. Але існує необхідність в ефективній взаємодії не тільки з центральною та місцевою владою, а також Міністерства оборони з іншими органами військового управління. Військова сфера є сферою відносин, яка також потребує громадського контролю та тісної взаємодії з суспільством.

Вивчення питання політики інформаційної відкритості влади та її інформаційної взаємодії з органами військового управління, населенням та структурами громадянського суспільства є актуальним дослідженням, яке привертає все більшу увагу українських дослідників. Але сьогодні немає чіткого розуміння того, що являє собою політика інформаційної відкритості. У чому полягає її зміст та основні напрями діяльності?